

Република Србија
ПРИВРЕДНИ АПЕЛАЦИОНИ СУД
9 Пж 5967/23
25.07.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

ПРИВРЕДНИ АПЕЛАЦИОНИ СУД, у већу састављеном од судије Татјане Влаисављевић, председника већа, судије Снежане Илић и судије Бранке Жерајић, чланова већа, у правној ствари тужиоца „Еуробанк Директна” ад Београд, ул. Вука Караџића бр. 10, кога заступа Светлана Анђелковић-Милошевић, адвокат из ....., против туженог „Павловић СЈ“ доо у стечају Крепољин, Крепољин бб, Жагубица, кога заступа Александар Обреновић, адвокат из ....., ради утврђења основаности потраживања, вредност предмета спора 36.178.631,10 динара, одлучујући о жалбама тужиоца и туженог изјављеним против пресуде Привредног суда у Пожаревцу П 322/22 од 01.09.2023. године и решавајући о жалби тужиоца изјављеној против решења о принудној наплати судске таксе Привредног суда у Пожаревцу П 322/22 од 25.10.2023. године, у седници већа одржаној дана 25.07.2024. године, донео је:

ПРЕСУДУ

I ОДБИЈА СЕ жалба туженог као неоснована и **ПОТВРЂУЈЕ СЕ** пресуда Привредног суда у Пожаревцу П 322/22 од 01.09.2023. године у ставу 1. изреке пресуде.

II Иста пресуда **ПРЕИНАЧАВА СЕ** у ставу 2. изреке и пресуђује:
УТВРЂУЈЕ СЕ да је основано потраживање тужиоца према туженом у износу од 6.500.583,92 динара по основу Уговора о пословном револвинг оквирном кредиту плус бр. 151-4087/07 од 05.07.2007. године.

III Иста пресуда **ПРЕИНАЧАВА СЕ** у ставу 3. изреке и решава:
ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 1.157.065,00 динара у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде.

IV ОДБИЈА СЕ жалба тужиоца као неоснована и **ПОТВРЂУЈЕ СЕ** решење Привредног суда у Пожаревцу о принудној наплати судске таксе за жалбу тужиоца, као таксеног обвезника П 322/22 од 25.10.2023. године.

Образложење

Првостепеном пресудом у ставу 1. изреке утврђено је да је основано потраживање тужиоца према туженом у укупном износу од 29.395.477,93 динара и то износ од 28.415.282,33 динара по основу Уговора о пословном револвинг оквирном

кредиту плус бр. 151-22261/08 од 04.10.2008 године и износа од 980.195,60 динара по основу Уговора о оквирном динарском кредиту за покриће минусног салда по текућем рачуну бр. 151-11125/09-ОК од 25.09.2009. године. Ставом 2. изреке одбијен је тужбени захтев у делу којим је тражено да се утврди да је основано потраживање тужиоца у износу од 6.500.583,92 динара по основу Уговора о пословном револвинг оквирном кредиту плус бр. 151-4087/07 од 05.07.2007. године. Ставом 3. изреке тужени је обавезан да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 863.360,63 динара.

Благовременом жалбом тужилац побија наведену пресуду, а из садржине жалбе произлази да исту побија у делу у коме није успео у спору из свих законом прописаних разлога. Посебно указује да је неоснована одлука суда у погледу застарелости тужиоачевог потраживања по Уговору од 05.07.2007. године. Истиче да се суд исправно позива на одредбе Закона о облигационим односима, Закона о стечају и Закона о платном промету, али да погрешно тумачи да се рок застарелости рачуна изнова од дана сваке појединачне принудне наплате и да треба ценити застарелост посебно за свако од утужених потраживања по основу уговора о кредиту, те да је погрешно извео закључак да је застарело тужиоачево потраживање у износу од 6.500.583,92 динара. Појашњава да је застаревање тужиоачевог потраживања прекинуто подношењем налога повериоца за принудну наплату Народној банци Србије и да прекид застарелости постоји за све време трајања блокаде рачуна туженог, а то је до покретања стечајног поступка над туженим. Додаје да се блокада рачуна не завршава једном уплатом да би се од тог тренутка поново рачунао рок застарелости, посебно имајући у виду да то да ли ће бити принудне наплате и колико таквих наплата ће бити, не зависи од воље повериоца. Указује да су противречни разлози побијане пресуде, јер суд наводи да блокада рачуна прекида застарелост, а онда суд застарелост рачуна од последње уплате, иако је блокада рачуна трајала и након тога. Побиајући и одлуку о трошковима поступка, предлаже да Привредни апелациони суд преиначи првостепену пресуду, тако што ће тужбени захтев у целини усвојити.

Благовременом жалбом тужени побија првостепену пресуду у ставовима 1. и 3. изреке пресуде из свих законом прописаних разлога. Посебно указује на битну повреду одредаба парничног поступка из чл. 374. ст. 2. тач. 12. Закона о парничном поступку, наводећи да побијана пресуда има недостатака због којих се не може испитати, да је изрека пресуде неразумљива, те да је противречна сама себи и разлозима пресуде. Истиче да је судски вештак увидом у картицу кредита тужиоца погрешно закључио да су постојале уплате туженог дана 24.04.2013. године и 21.05.2013. године, јер не постоји доказ о уплати, а с друге стране тужилац није умањео своје потраживање за износе спорних уплата. Истиче да су рачуни туженог били у непрекидној блокади од 26.07.2011. године до 10.06.2022. године, а да је одлука суда заснована управо на наводним уплатама, чије је постојање погрешно утврдио вештак економско-финансијске струке. Тужени је и током поступка указао на листинг блокаде НБС из кога се јасно закључује да од 01.03.2012. године није било уплата са рачуна туженог на рачун тужиоца, услед чега сматра да је тужиоачево потраживање у целини застарело. Побиајући и одлуку о трошковима поступка, тужени предлаже да Привредни апелациони суд у побијаном делу укине првостепену пресуду или да исту преиначи и тужбени захтев одбије.

Одговором на жалбу тужилац оспорава све жалбене наводе туженог и предлаже да се жалба туженог одбије и првостепена пресуда потврди у делу који се жалбом туженог побија.

Благовременом жалбом тужилац побија решење о принудној уплати судске таксе за жалбу против пресуде, наводећи да никада није примио опомену за плаћање

ове судске таксе, што се може утврдити из садржине коверте коју прилаже уз жалбу, а у којој је тужиоцу достављена само жалба туженог. Истиче да је дуговану таксу платио одмах након пријема побијаног решења, али да је исто ипак достављено НБС ради принудне наплате. Предлаже да Привредни апелациони суд укине побијано решење.

Испитујући побијану пресуду на основу чл. 386. Закона о парничном поступку, Привредни апелациони суд налази да жалба туженог није основана, док је жалба тужиоца основана.

У поступку доношења првостепене пресуде није било битних повреда одредаба парничног поступка из чл. 374. ст. 2. Закона о парничном поступку, на које другостепени суд пази по службеној дужности. Нема ни повреде из чл. 374. ст. 2. тач. 12. Закона о парничном поступку, на коју се без основа указује жалбом туженог. У делу у коме је усвојен тужбени захтев, првостепена пресуда је јасна и садржи разлоге о битним чињеницама који су у складу са стањем у спису предмета.

Предмет тужбеног захтева је утврђење оспореног потраживања тужиоца у износу од 36.178.631,10 динара по основу три уговора о кредиту.

Према чињеничном стању утврђеном у првостепеном поступку, парничне странке су закључиле три уговора о кредиту и то Уговора о пословном револвинг оквирном кредиту плус бр. 151-4087/07 од дана 05.07.2007. године, Уговор о пословном револвинг оквирном кредиту плус бр. 151-22261/08 од 04.10.2008. године и Уговор о оквирном динарском кредиту за покриће минусног салда по текућем рачуну бр. 151-11125/08-ОК од 25.09.2009. године. Овим уговорима регулисани су међусобни односи парничних странака поводом кредитног односа странака, а којима је између осталог предвиђено да ће тужени тужиоцу на име обезбеђења уредног измирења обавеза по уговорима о кредиту, доставити потребан број овлашћења по текућем рачуну у складу са Законом о платном промету, оверених од стране дужника и његове пословне банке, као и потребан број бланко сопствених меница и овлашћења за коришћење истих са клаузулом без протеста за наплату потраживања банке по основу главнице, редовне и затезне камате и других трошкова сходно уговору. Овим уговорима тужилац је овлашћен да уколико дужник не измири своје обавезе у складу са одредбама уговора, изврши наплату својих доспелих потраживања са рачуна туженог, односно покрене поступак за принудну наплату у складу са Законом о платном промету. Ради принудне наплате својих потраживања по овим уговорима, тужилац је дана 05.09.2011. године Народној банци Србије, Сектору за принудну наплату поднео овлашћења која му је тужени издао. Првостепени суд је утврдио и да је решењем Привредног суда у Пожаревцу Ст 7/22 од 22.06.2022. године покренут стечајни поступак над туженим, да је тужилац у овом стечајном поступку поднео пријаву потраживања дана 03.08.2022. године, којом је пријавио своја потраживања по предметним уговорима о кредиту, те да су му закључком од 22.11.2022. године оспорена потраживања у целини, а тужилац је упућен на покретање парничног поступка ради утврђења оспореног потраживања.

У првостепеном поступку изведен је доказ вештачењем од стране вештака економско-финансијске струке, па из налаза и мишљења судског вештака првостепени суд утврђује да тужиочево потраживање по Уговору бр. 151-4087/07 од 05.07.2007. године износи 6.500.583,92 динара, а да је последња уплата према овом кредиту од 393,51 евра извршена 27.07.2011. године, а која уплата је извршена у поступку принудне наплате. Даље је из налаза и мишљења вештака утврђено да тужиочево потраживање по Уговору о кредиту бр. 151-22261/08 од 04.10.2008. године износи 28.415.282,33 динара, а да је последња уплата у поступку принудне наплате по овом кредиту извршена 21.05.2013. године у износу од 6,36 евра. Према налазу и мишљењу судског вештака, по Уговору о кредиту бр. 151-11125/09-ОК од 25.09.2009. године

тужиочево потраживање износи 980.195,60 динара, а последња уплата по овом кредиту извршена је 26.07.2017. године у износу од 9.800,00 динара. Укупан износ који је тужилац у поступку принудне наплате наплатио од туженог је 753.300,00 динара по овлашћењима за наплату, те износ од 264.500,00 динара по основу меница које се не односе на уговоре који су предмет тужбеног захтева.

Оценом изведених доказа, првостепени суд закључује да је тужиочево потраживање делимично основано, док у преосталом делу није основано из разлога застарелости тужиочевог потраживања. Образлаже да подношење налога повериоца за принудну наплату Народној банци Србије, у смислу чл. 47. ст. 1. Закона о платном промету и спровођење принудне наплате представљају повериочеве радње предузете пред надлежним органом у циљу остваривања потраживања којима се прекида застаревање, да је рок застарелости потраживања од 10 година, који се примењује код уговора о кредиту, почео тећи изнова дан након што је извршена свака од принудних наплата, у складу са чл. 392. ст. 1. Закона о облигационим односима, а да је након тога дошло до прекида застарелости пријавом потраживања у стечајном поступку која је поднета 03.08.2022. године. Првостепени суд је закључио да није застарело тужиочево потраживање по уговорима од 04.10.2008. године и 25.09.2009. године, будући да од последњих принудних наплата по овим уговорима до подношења пријаве потраживања није протекао десетогодишњи рок застарелости. Стога је у овом делу тужбени захтев усвојио. Са друге стране, закључио је да је застарело тужиочево потраживање по уговору од 05.07.2007. године, будући да је од дана последње принудне наплате до дана подношења пријаве потраживања протекло више од 10 година, па је због наведеног тужбени захтев у овом делу одбио.

На утврђено чињенично стање првостепени суд је правилно применио материјално право када је тужбени захтев усвојио за износ од 29.395.477,93 динара, док материјално право није правилно примењено када је тужбени захтев одбијен за износ од 6.500.583,92 динара.

Парничне странке су биле у пословном односу по основу три уговора о кредиту који су закључени 05.07.2007. године, 04.10.2008. године и 25.09.2009. године. Овим уговорима тужилац је ставио туженом на располагање уговорене новчане износе, уз дефинисање свих услова кредита. Тужени се уговорима обавезао да ће ради обезбеђења уредног измирења обавеза по кредитима, доставити тужиоцу потребан број овлашћења по текућем рачуну у складу са Законом о платном промету, што је тужени и учинио. Тужилац је 29.01.2011. године прогласио доспелим обавезе по уговорима о кредиту од 05.07.2007. године и 04.10.2008. године, док је уговор од 25.09.2009. године истекао 01.11.2010. године. Како тужени није измирио обавезе по наведеним уговорима о кредиту, тужилац је покренуо поступак принудне наплате свог потраживања по основу овлашћења по текућем рачуну у складу са Законом о платном промету, које је тужени предао тужиоцу ради обезбеђења потраживања по наведеним уговорима. Предметна овлашћења предата су Народној банци Србије 05.09.2011. године, а међу странкама није било спорно да је рачун туженог био у непрекидној блокади од 26.07.2011. године па до 22.06.2022. године, када је решењем Привредног суда у Пожаревцу Ст 7/22 отворен стечајни поступак над туженим. Потраживање које је обухваћено тужбеним захтевом тужилац је пријавио у стечајном поступку пријавом потраживања од 03.08.2022. године и исто је у стечајном поступку оспорено.

Правилно првостепени суд закључује да подношење овлашћења по текућем рачуну на принудну наплату Народној банци Србије, представља повериочеву радњу предузету пред надлежним органом у циљу остварења потраживања, којим се прекида застаревање потраживања у смислу чл. 388. Закона о облигационим односима. Према чл. 47. ст. 1. тач. 3. Закона о платном промету, принудна наплата са рачуна клијента

врши се са свих рачуна клијента код банака на којима он има средства на основу налога повериоца на основу доспелих хартија од вредности, меница или овлашћења које је дужник дао својој банци и свом повериоцу према времену пријема. Према чл. 47а. ст. 1. Закона о платном промету, принудна наплата из чл. 47. ст. 1. тач. 3. овог Закона, може се вршити на основу меница или овлашћења из те тачке само ако су и менице и овлашћења евидентирани у регистру меница и овлашћења који води Народна банка Србије. Према ст. 4. истог члана, регистар меница и овлашћења је јавна књига и води се у електронском облику, а подаци из овог регистра доступни су на интернет страни Народне банке Србије. Произлази да овлашћење које је дужник дао својој банци и свом повериоцу представља један од основа за принудну наплату коју спроводи Народна банка Србије, као надлежни орган у складу са одредбама Закона о платном промету. Са друге стране, чл. 388. Закона о облигационим односима, прописано је да се застаривање прекида подизањем тужбе и сваком другом повериоцевом радњом предузетом против дужника пред судом или другим надлежним органом у циљу утврђивања, обезбеђења или остварења потраживања. Стога је покретање поступка принудне наплате на основу уговором предвиђеног овлашћења, које је тужени дао својој банци и свом повериоцу, радња тужиоца којом се у смислу чл. 388. Закона о облигационим односима, прекида застаривање тужиоцевог потраживања. Првостепени суд приликом оцене застарелости тужиоцевог потраживања правилно примењује и чл. 371. Закона о облигационим односима, који прописује општи рок застарелости потраживања од 10 година, а правилно закључује и да се застаривање тужиоцевих потраживања цени засебно за свако од утужених потраживања по основу три уговора о кредиту, будући да се ради о потраживањима по различитим уговорима, те да је тужилац покренуо и засебне поступке принудне наплате пред Народном банком Србије.

Међутим, првостепени суд није правилно применио материјално право када је закључио да је рок застарелости тужиоцевог потраживања почео тећи изнова дан након што је покренут поступак принудне наплате, а затим и дан након што је извршена свака од принудних наплата. Првостепени суд није правилно применио чл. 392. Закона о облигационим односима, који регулише рок застарелости у случају прекида, односно до када траје прекид застаривања у зависности од тога на који начин је застаривање прекинуто. Закон о облигационим односима познаје две врсте прекида застаривања. Прекид застаривања радњом дужника постоји онда када дужник призна дуг, а ово признање се може учинити не само изјавом повериоцу, него и на посредан начин, као што су давање отплате, плаћање камате, давање обезбеђења. Застаривање прекинуто признањем од стране дужника почиње тећи изнова од признања како то прописује чл. 392. ст. 2. Закона о облигационим односима. Са друге стране, прекид застаривања може бити извршен и радњом повериоца и то подизањем тужбе и сваком другом повериоцевом радњом предузетом против дужника пред судом или другим надлежним органом у циљу утврђивања обезбеђења или остварења потраживања. Уколико је застаривање прекинуто радњом повериоца, одредба чл. 392. Закона о облигационим односима у ст. 3. прописује да када је прекид застаривања настао подизањем тужбе или позивањем у заштиту или истицањем пребоја потраживања у спору односно пријављивањем потраживања у неком другом поступку, застаривање почиње тећи изнова од дана када је спор окончан или свршен на неки други начин. Даље је ст. 4. истог члана прописано да када је прекид застаривања настао пријавом потраживања у стечајном поступку, застаривање почиње тећи изнова од дана окончања овог поступка. И коначно, према ст. 5. чл. 392. Закона о облигационим односима, исто важи и када је прекид застаривања настао захтевом принудног извршења или обезбеђења.

У конкретном случају, тужилац је прекинуо застарелост свог потраживања покретањем поступка принудне наплате пред Народном банком Србије, што представља захтев принудног извршења тужиачевог потраживања. Према чл. 392. ст. 5. Закона о облигационим односима, застаревање почиње тећи изнова од дана окончања поступка принудне наплате. Стога су без утицаја на постојање прекида застаревања тужиачевог потраживања евентуалне делимичне принудне наплате одређених износа са рачуна туженог, јер током трајања поступка принудне наплате застаревање не тече све до окончања овог поступка. Тужилац је прекинуо застарелост 05.09.2011. године, када је Народној банци Србије предао овлашћења по текућем рачуну као основ принудне наплате, а будући да у првостепеном поступку није било спорно да су рачуни туженог били у непрекидној блокади све до покретања поступка стечаја, то је у наведеном периоду застаревање тужиачевог потраживања било у прекиду, па није могла наступити застарелост тужиачевог потраживања. Након прекида застаревања, које је наступило на основу захтева тужиоца за принудно извршење, застаревање би могло почети тећи изнова од дана окончања овог поступка, који је у конкретном случају окончан покретањем стечајног поступка над туженим 22.06.2022. године. Од дана покретања стечајног поступка, односно окончања поступка принудне наплате па до пријаве потраживања поднете у стечајном поступку, није протекао прописани рок застарелости тужиачевог потраживања. Стога је одлука првостепеног суда којом је тужбени захтев усвојен за износ од 29.395.477,93 динара правилна, док је одлука првостепеног суда којом је тужбени захтев одбијен за износ од 6.500.583,92 динара услед наступања застарелости тужиачевог потраживања, донета уз погрешну примену материјалног права. Правилном применом чл. 392. Закона о облигационим односима, закључује се да тужиачево потраживање није застарело за износ од 6.500.583,92 динара, па је у наведеном делу првостепена одлука преиначена и тужбени захтев усвојен.

Без утицаја на правилност побијане одлуке у ставу I изреке су жалбени наводи туженог о неправилно утврђеном чињеничном стању у погледу датума и износа принудне наплате по сваком поједином уговору о кредиту, имајући у виду да се спровођењем принудне наплате не прекида застарелост тужиачевог потраживања, будући да застаревање не тече за све време трајања поступка принудне наплате, без обзира да ли је у току поступка принудне наплате било делимичних наплата. Стога, постојање евентуалних принудних наплата није од утицаја на оцену приговора застарелости тужиачевог потраживања, па како тужиачево потраживање у поступку принудне наплате није наплаћено у износима који су утврђени из налаза и мишљења судског вештака, а застаревање потраживања је било у прекиду током трајања поступка принудне наплате, то је тужиачево потраживање у целини основано.

Следом наведеног, на основу чл. 390. и чл. 394. Закона о парничном поступку, одлучено је као у ставовима I и II изреке пресуде.

Како одлука о трошковима парничног поступка зависи од успеха странака у спору, те како је тужилац у целини успео у овом спору, на основу чл. 165. Закона о парничном поступку, преиначена је и одлука о трошковима поступка у ставу III изреке пресуде. Првостепени суд је правилно утврдио да је тужилац у првостепеном поступку имао трошкове у износу од 1.157.065,00 динара, па имајући у виду да је у целини успео у спору, тужени је обавезан да овај износ накнади тужиоцу.

Испитујући побијано решење о принудној наплати судске таксе на основу члана 386. у вези са чланом 402. Закона о парничном поступку, Привредни апелациони суд налази да жалба тужиоца није основана.

Према стању у спису предмета, тужилац је изјавио жалбу против пресуде Привредног суда у Пожаревцу П322/22 од 01.09.2023. године. Првостепени суд је

донео опомену за плаћање судске таксе од 10.10.2023. године, којом је таксеном обвезнику-тужиоцу наложио да у року од 8 дана од пријема овог налога плати судску таксу за жалбу против пресуде у укупном износу од 119.606,00 динара и 780,00 динара за опомену. Према уредно потписаној доставници у спису предмета, тужиоцу је наведена опомена од 10.10.2023. године достављена 12.10.2023. године, а иста садржи и отисак експедиционог печата првостепеног суда, као доказ да је послата таксеном обвезнику. Како тужилац није у року од 8 дана од дана пријема опомене измирио таксену обавезу, првостепени суд је донео побијано решење о принудној наплати судске таксе.

Побијано решење је правилно, јер је првостепени суд доносећи побијано решење правилно применио одредбе Закона о судским таксама. Према члану 3. став 1. тачка 1. за поднеске обавеза плаћања таксе настаје када се предају суду, односно када се изврши обрачун таксе ако њен износ зависи од вредности предмета спора. Према цитираној законској одредби обавеза плаћања судске таксе на жалбу настала је даном када је опомена достављена таксеном обвезнику. Предметна опомена за плаћање судске таксе достављена је тужиоцу 12.10.2023. године када је настала његова обавеза плаћања судске таксе у року од 8 дана од дана овог датума. Како тужилац није платио судску таксу у остављеном року правилно је првостепени суд применио члан 41. Закона о судским таксама и одредио принудну наплату неплаћене судске таксе и казнене таксе.

Следом наведеног, на основу члана 401. став 1. тачка 2. Закона о парничном поступку одлучено је као у ставу IV изреке пресуде.

ТВ/ЈВ

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА – СУДИЈА
Татјана Влаисављевић с. р.

За тачност отправка

Управитељ писарнице
Срђан Никић